

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Identifikátor materiálu: EU - 7 - 23 Přírodopis, nehetnatci –gorila obecná

Anotace	Prezentace, která seznamuje se zástupcem nehetnatců –gorilou obecnou
Autor	Mgr. Kateřina Dvorská
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Seznamuje žáky se základními informacemi o gorile obecné
Speciální vzdělávací potřeby	- žádné -
Klíčová slova	Gorila obecná, výskyt, tlupa, rozmnožování, Praha ZOO
Druh učebního materiálu	Prezentace
Druh interaktivity	SMART - tabule
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
Typická věková skupina	12 - 15 let / 8. ročník
Datum vytvoření materiálu	22. 5. 2012

Nehetnatci – Gorila obecná

Největší žijící opicí je gorila obecná. Dospělý samec může být až přes 2 m vysoký a nejtěžší jedinci dosahují váhy až 350 kg. Je-li samec něčím podrážděn, může „se učinit větším“. Na temeni hlavy má totiž podélný kostěný hřeben, ke kterému se upínají silné svaly. Tímto hřebenem e celá hlava značně prodlužuje, a když v rozrušení ještě samec naježí srst na celém těle, tedy i na hlavě, vzniká dojem, jakoby najednou vyrostl. Samice jsou o něco menší, zpravidla nepřesahují výšku 150 cm, a jejich váha se pohybuje od 70 do 110 kg. Srst goril je černá, na hlavě někdy rudohnědá. Starým samcům prokvétá někdy hřbet i hrud' stříbrnými chlupy.

Výskyt goril je omezen na oblast západní a střední Afriky. Zdržují se v klidných, odlehlých koutech tropických pralesů, zejména v hustších porostech. Nejčastěji jsou to bambusové houštiny, které jim navíc poskytují nejvyhledávanější potravu – bambusové výhonky.

Gorily žijí v tlupách, v nichž nejsilnější samec bývá vůdcem. Tlupa nezůstává na jednom místě, ale putuje z místa na místo o rozloze 25 až 40 km². Při volné chůzi urazí denně asi 5 km. V bambusových houštinách mají gorily vyšlapané jakési tunely, kterými pravidelně procházejí. Při pochodu jde vůdce tlupy obvykle poslední, ale při hrozícím nebezpečí vybíhá do čela a zajišťuje bezpečné ukrytí celé tlupy, která může mít až 30 členů.

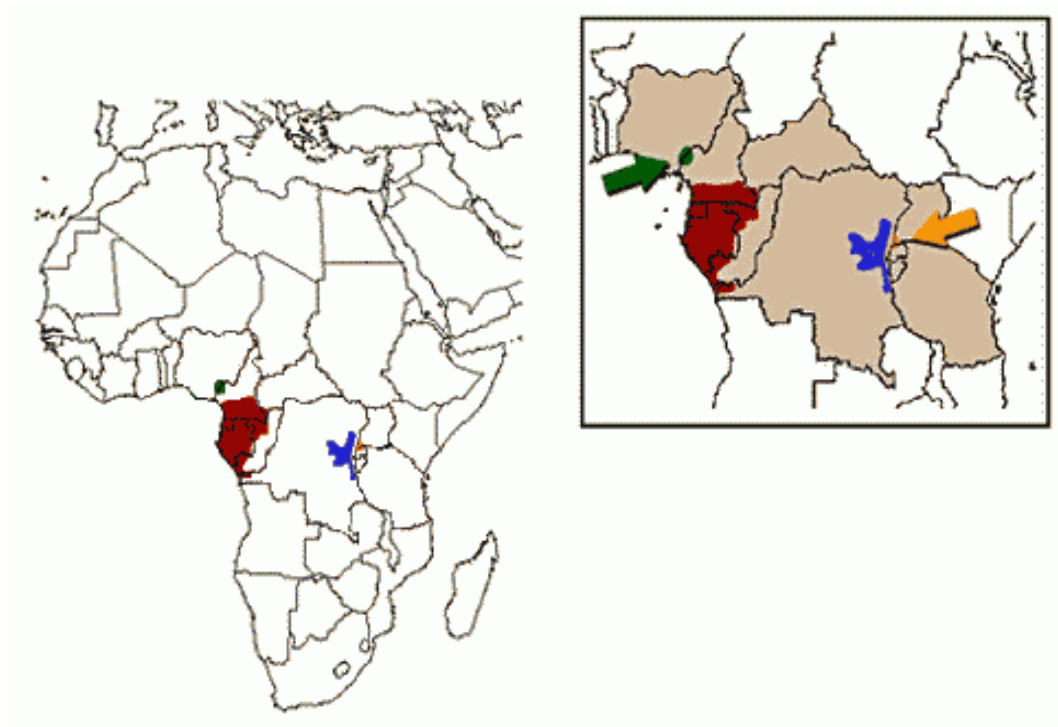
Kromě člověka nemá gorila nepřátel. Před její silou ustoupí i ta největší šelma. Na člověka útočí pouze tehdy, cítí-li samec, že je tlupa ohrožena. Takové setkání může pro člověka skončit tragicky, zvláště když se obrátí na útěk.

Vydráždí tím gorilu k útoku, a vyvázne-li z toho člověk jen s těžším zraněním, může mluvit o štěstí. Zůstane-li však nehybně stát a reaguje na zastrašující manévry s náznaky útoků pouze odvracením zraku, gorila po chvíli odběhne.

Samice rodí 1 mládě v časovém rozmezí 3 až 4 let. Březost goril trvá 8,5 měsíce. Proti samici je narozené mládě zcela nepatrné. Váží 1,5 až 2 kg. Mládě gorily však dosti rychle roste a vyvíjí se dvakrát rychleji než dítě. Za 4,5 měsíce již běhá

a ve stáří 7 měsíců dovedou šplhat. Samice je kojí až 1,5 roku a teprve po 5 letech se mládě z mateřské péče uvolňuje.

Mapa výskytu goril

Gorila nížinná s mládětem

gorilí samec

Gorila východní

Mládě gorily východní

Tlupa goril horských

National Geographic: Po masakru goril v Kongu bylo nalezeno živé mládě

7. 8. 2007 - PRAHA/NEW YORK [[EcoMonitor](#)]

-foto: © The WildlifeDirect Team-

Na konci července byly v národním parku Virunga v Demokratické republice Kongo nalezeny čtyři zastřelené horské gorily, tři samice a stříbrohřbetý samec. O pár dní později objevili strážci parku živé pětiměsíční mládě jedné ze zabitých goril, napsal National Geographic.

Malá gorilka, která se jmenuje Ndeze, byla podle strážců parku velmi dehydratovaná, ale jinak v pořádku. Byla převezena do blízkého města Goma, kde bude žít ve veterinární stanici pro gorily horské. Ndeze se narodila v únoru a získala velkou pozornost celého světa, protože narození mláděte je u ohrožených goril horských vzácnou událostí. Její matka Safari byla nyní zastřelena, avšak malou gorilku po útoku zachránil její starší bratr, napsal National Geographic. Sourozenci byli pozorováni, jak se pohybují po pralese. Podle strážců parku by však gorilka zemřela na dehydrataci, protože by ji její bratr nemohl krmit. Když strážci dvojici našli a Ndeze odebírali, její bratr se prý choval klidně.

Praha ZOO

Chov goril v pražské zoo

[\[800x531\]](#)

Kočkování

Autor: Khalil Baalbaki

Chov goril v pražské zoo je dnes mezinárodně oceňován. Gorily zde mají nejen k dispozici moderní pavilon, vybavený tak, aby maximálně respektoval potřeby zvířat, na kvalitě chovu se ale stejnou měrou podílí také profesionální a zároveň citlivý přístup ošetřovatelů. Cesta k dnešním úspěchům byla ale dlouhá.

Úplně první gorilou, která kdy byla do Prahy přivezena, byl sameček Titan. Stalo se to v roce 1963. Pražská zoo tehdy nakupovala zvířata od obchodníka pana van Brinka. A protože tehdy již existoval specializovaný pavilon opic, učinili pracovníci zoo nezávazný dotaz, zda by nebylo možné získat gorilu. Za tři dny přišla zásilka beden se zvířaty. Podle průvodního dopisu šlo o lachtana a nějaké opice. Aby se zvířata nestresovala, k předání beden na letišti došlo velmi rychle a jen se zběžnou kontrolou. Lachtan na sebe upozornil sám hlasitým štěkáním. V druhé bedně byl párek kočkodanů brazilských. Když ošetřovatelé nahlédli dýchacím otvorem do třetí malé bedny, podle srsti stanovili, že jde pravděpodobně o guerézu. Bylo jim to sice divné, protože ji nikdo neobjednával, ale přece ji po náročné cestě nebudou hned vracet. Až v zoo při rozbalování beden se zjistilo, že onou guerézou bylo mládě gorily nížinné. Dostalo jméno Titan a stalo se tak navždy první gorilou v pražské zoo. Samozřejmě mládě pocházelo přímo z přírody, kde se narodilo o rok dříve (asi 1962), bylo upytlačeno a následně zabaveno. Titan se v pražské zoo dožil 26 let a uhynul v roce 1988.

[\[482x350\]](#)

Assumbo a Nigra

Autor: [Zoo Praha](#)

Pouhé tři čtvrtě roku po příchodu Titana získala pražská zoo v pořadí druhou gorilu, samici Nigru. I ona pocházela z volné přírody a narozena byla pravděpodobně také v roce 1962. Nigra, která s Titanem utvořila pár, svého samce o mnoho let přežila. V roce 1999 byla převezena na dožití do německého Rostocku, kde v roce 2005 zemřela. I tak se dožila vůbec nejvyššího věku ze všech goril žijících v zajetí po celém světě. Dosáhla věku 43 let.

[\[583x800\]](#)

Tadao

Autor: Miroslav Bobek

Třetí, čtvrtou a pátou gorilou v pražské zoo se staly samice Gája a Golda a mladý samec Jimmy. Všichni tři opět pocházeli z volné přírody a jako jejich datum narození je udáván rok 1972. Do pražské zoo přišli postupně v rozmezí let 1973 až 1975. Jako první uhynul Jimmy. Bylo to v jeho osmnácti letech v roce 1990. Jen o osm let ho přežila samice Golda, která uhynula v roce 1998. Z této trojice dosud žije samice Gája. Navštívit ji můžete ve francouzském La Vallée de Singes. Letos na jaře to udělal štáb Odhalení a přivezl odsud rozsáhlou televizní reportáž. Možná si vzpomenete na příběh samice, která porodila dvě krásná, zdravá mláďata (Kwanzu a Miliki), ale nedokázala jim poskytnout mateřské mléko. Mláďata musela být uměle odchována, ovšem tak citlivě, že se mohla později vrátit do své rodinné skupiny, což byl ohromný výsledek péče ošetřovatelů v La Vallée de Singes. Gája porodila svá mláďata ve věku 29 a 33 let, takže nebyla sice nejmladší matkou, ale jistě ji čeká ještě pár krásných let života v příjemném francouzském prostředí.

 [704x576]

Pong

První gorilou v pražské zoo, která pocházela z umělého odchovu, byl mladý samec Assumbo. V pořadí šestá pražská gorila. Assumbo přišel do Prahy jako sedmnáctiletý, bezprostředně po úhynu samce Jimmyho. Assumbo tak žil většinu života s Nigrou, která zůstala po uhynulém Titanovi sama, ale chvíli také s Gájou a Goldou. Ošetřovatelé učili Assumba s Nigrou malovat. Nigra to uměla velice dobře. Vždycky si odhrnula dřevitou vlnu, aby si papír mohla položit na rovnou zem, lehla si na zem, jednou rukou si podložila hlavu a druhou rukou malovala krásné obrázky. Ale Assumbo ne a ne začít malovat. Jednou ovšem zapadlo několik pastelek do dřevité vlny, Assumbo je našel a přes noc pokreslil všechny zdi v pavilonu. Jako šestadvacetiletý odešel Assumbo z pražské zoo společně s Nigrou na dožití do německého Rostocku. A tam žije dodnes. Je mu 34 let.

Další pražské gorily už byly obyvateli současného specializovaného gorilího pavilonu - Pong, Tadao, Kamba, Shinda, Kijivu, Richard. Jejich osudy už ale dobře znáte, projekt Odhalení se jim podrobně věnoval. Připomeňme jen, že Moja (*2004) a následně i Tatu (*2007) jsou rodinným stříbrem pražského gorilího chovu. Jsou ceněni jako vůbec historicky první mláďata narozená v pražské zoo. Tatu je čtrnáctou, gorilou chovanou v Praze.

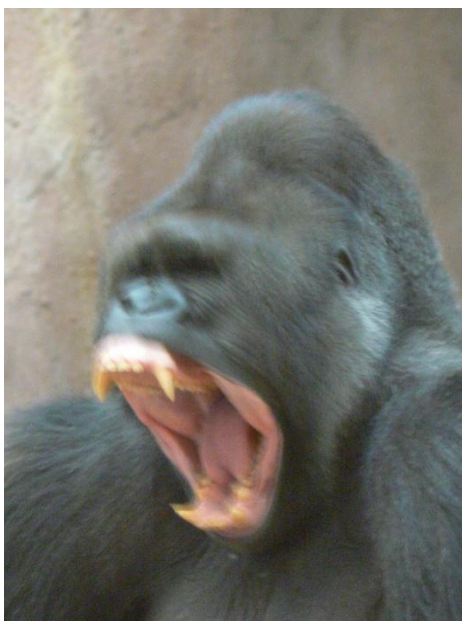
13.prosince 2004 se v pražské ZOO narodila gorilka MOJA

Golila Kijivu porodila své třetí mládě (17.5.2007)

Gorilí samec Richard

Richard se zlobí

Použité zdroje:

http://www.google.cz/imgres?q=gorily&um=1&hl=cs&rlz=1W1ADFA_csCZ462&biw=936&bh=355&tbm=isch&tbnid=6UK1sdSjmr4T7M:&imgrefurl=http://gnosis9.net/view.php%3Fcisloc lanku%3D2004040009&docid=-EChmCv9z1u8fM&imgurl=http://gnosis9.net/img/gorila002.gif&w=485&h=326&ei=PRSyT-mCCqbY4QSgylzRCQ&zoom=1&iact=hc&vpx=485&vpy=38&dur=7597&hovh=184&hovw=274&tx=140&ty=109&sig=103273427679067506849&page=6&tbnh=94&tbnw=140&start=81&ndsp=17&ved=1t:429,r:14,s:81,i:281

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&tbm=isch&tbnid=aCTESYnYbRdJoM:&imgrefurl=http://www.sekundabbb.estranky.cz/clanky/gorila-nizinna.html&docid=_e3O4xp2AHEoCM&imgurl=http://nd01.jxs.cz/849/961/9e13b89682_44194627_o2.jpg&w=600&h=468&ei=mJi0T-XaIOPi4QSbnbiHDg&zoom=1&iact=hc&vpx=242&vpy=2&dur=3105&hovh=198&hovw=254&tx=141&ty=113&sig=103273427679067506849&page=3&tbnh=113&tbnw=145&start=22&ndsp=18&ved=1t:429,r:13,s:22,i:190

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&tbm=isch&tbnid=x6EMAmI9Qzzg4M:&imgrefurl=http://mami.rajce.idnes.cz/ZOO_Dvur_Kralove_nad_Labem/&docid=E-2Yts4F90azGM&imgurl=http://img4.rajce.idnes.cz/d0410/2/2617/2617058_19ab5f8a7417d832d4371a224b577bbd/images/Gorila-ZOO_Dvur_Kralove_n.L._011.jpg&w=1200&h=900&ei=mJi0T-XaIOPi4QSbnbiHDg&zoom=1&iact=hc&vpx=180&vpy=28&dur=4290&hovh=194&hovw=259&tx=136&ty=127&sig=103273427679067506849&page=3&tbnh=109&tbnw=136&start=22&ndsp=18&ved=1t:429,r:7,s:22,i:177

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&tbm=isch&tbnid=RETKSDIR62xdMM:&imgrefurl=http://rafikahafik.blog.cz/1012/gorila-vychodni&docid=YA8KgAJxbIMHrM&imgurl=http://img.blesek.cz/img/1/article/477444_gorila-gorily-zoo-zvire.jpg&w=438&h=293&ei=mJi0T-XaIOPi4QSbnbiHDg&zoom=1&iact=hc&vpx=616&vpy=54&dur=4305&hovh=184&hovw=275&tx=159&ty=111&sig=103273427679067506849&page=4&tbnh=102&tbnw=147&start=40&ndsp=17&ved=1t:429,r:16,s:40,i:236

<http://rafikahafik.blog.cz/1012/gorila-vychodni>

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&tbm=isch&tbnid=otpMMOrfIO4l2M:&imgrefurl=http://www.traveldigest.cz/2006/10/23/uganda-do-dzungle-za-gorilami/&docid=EgzRm6jQvQ3XSM&imgurl=http://www.traveldigest.cz/wp-content/uploads/uganda-gorila-horska.jpg&w=500&h=333&ei=8ZyOT_2KGKn04QS10qGYDg&zoom=1&iact=hc&vpx=313&vpy=39&dur=5398&hovh=183&hovw=275&tx=137&ty=138&sig=103273427679067506849&page=6&tbnh=89&tbnw=134&start=73&ndsp=18&ved=1t:429,r:8,s:73,i:293

<http://ecn.cz/?x=2031574>

http://www.google.cz/search?tbm=isch&hl=cs&source=hp&biw=936&bih=355&q=gorila&gbv=2&oq=gorila&aq=f&aqi=g5g-s1g4&aql=&gs_l=img.12..0l5j0i10j0l4.1887.3369.0.5585.6.6.0.0.0.187.453.5j1.6.0...0.0.YRhIHe8fcwU

<http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/gorili-mlade-uz-videli-prvni-navstevnici-zoo.html>

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&start=91&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&tbm=isch&tbnid=s-BZCdd5lwEfkM:&imgrefurl=http://kisspanda.rajce.idnes.cz/Gorily_7.8.2007/&docid=rFtkNIG1buMmOM&imgurl=http://img8.rajce.idnes.cz/d0802/0/256/256136_e2876a43a93042002430466e7188f99c/images/019_Gorila_nizinna-Richard.JPG&w=700&h=525&ei=jrO0T5KYMe_P4QS6wKClDg&zoom=1

http://www.google.cz/imgres?q=gorila&start=176&hl=cs&biw=936&bih=355&gbv=2&addh=36&tbm=isch&tbnid=MyLJDLwzYgllHM:&imgrefurl=http://kisspanda.rajce.idnes.cz/ZOO_Praha_3.12.2010/&docid=o6lhPVAni9YYZM&imgurl=http://img5.rajce.idnes.cz/d0505/4/4248/4248582_2cd4576798ce318075702d1d05861f94/images/130_Gorila_nizinna_Richard.JPG&w=900&h=1200&ei=p7W0T7fVC6764QSK97WyDg&zoom=1&iact=hc&vpx=483&vpy=-37&dur=8378&hovh=259&hovw=194&tx=112&ty=220&sig=103273427679067506849&page=12&tbnh=112&tbnw=84&ndsp=17&ved=1t:429,r:3,s:176,i:201

http://www.rozhlas.cz/odhaleni/odhaleni_z_pavilonu/_zprava/562580